

DACIA

PROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice
"DACIA TRAIANA" Suc. T-șoara

Onor. Biblioteca Palatului Cultural
A R A D

Cotidianul Banatului
și al Graniței de Vest

Director responsabil:
C. MIULERCA

ABONAMENTE ANUALE:
Pentru țărani Lei 1800
Autorități și comercianți Lei 3000
Instituții și întreprinderi Lei 6000

Directia
Redacția 16-00
Administrația 50-62
Tipografia 14-69
Arad
Strada Mărășești Nr. 1
Telefon: 11-28

Situația politică

La începutul conferinței de presă ținută zilele trecute la Wilhelmstrasse, ministrul Braun von Stumm a fost întrebat de corespondenți dacă este în posesia vreunei reacțiuni ruse cu privire la poziția luată de britanici față de știrea publicată de „Pravda”. Dl. von Stumm a declarat că „Pravda” a publicat desmintirea dată de Reuter, care a fost difuzată de agenția Tass și primită de englezi cu mândrie și pasiune.

Vorbind de o știre asupra pretenției răsăritice a lui Tito, dl. von Stumm a spus că aceasta este probabil o informațiune lansată de englezi și menită să supere pe bolșevici. Dar ea conține totodată dovada că Tito este privit la Londra cu acoli al lui Stalin. Știrea despre o garadă a trupelor engleze în fața regelui-copil Petru și despre refuzarea opusă ziarului comunist „Daily Worker” de a trimite corespondenți de războiu au fost numite de dl. Braun von Stumm mici împunsături de acțiune britanice contra lui Stalin, dar care nu pot compensa în nici un fel masiva și brutala campanie a acestuia. Insuși Eden a vorbit în Camera Comunelor într-o formă timidă și tristă despre această penibilă temă, evitând să ia poziție clară în chestiunea dacă Anglia a fost informată încă de la Teheran asupra aspirațiilor sovietice. Dl. Braun von Stumm a declarat că este în afără de orice îndoială că Marea Britanie știa chiar de la Teheran că bolșevicii își vor păstra atitudinea lor ireductibilă față de o Polonie care se simte independentă și față de guvernul acestuia în exil la Londra.

Dl. von Stumm socotește semnificativ faptul că tocmai în acest moment Benes primește pe noul ambasador sovietic în audiență de prezentare a scrisorilor de acelușare, ceea ce indică în mod neîndoiebnic tabăra în care el se află.

Sărbătorirea Unirii Princ. la Berlin

Berlin, 26. (Rador). — Zina Unirii Românești a fost sărbătorită printr'un Te-Deum oficiat la noua clădire a bisericii românești.

Au luat parte membrii legației române în fața d. general Gheorghe, ministrul României membru coloniei românești, etc. După oficierea slujbei religioase, d. general Gheorghe a rostit o însuflețită cuvântare, arătând însemnătatea zilei de 24 Ianuarie.

Anglia nu recunoaște guvernul bolivian

Geneva 26. (Rador). După cum anunță serviciul britanic de informații, Antony Eden ministrul de externe al Marelui Britannie a declarat în Camera Comunelor că Anglia nu recunoaște noul guvern bolivian.

Ofițeri sovietici la Londra

București S. P. P. transmite: O delegație de ofițeri sovietici se află la în vizită la Londra.

Poporul londonez a primit pe acești ofițeri cu foarte multă bună voie. În legătură cu aceasta un ziarist scrie: „Unul dintre cele mai frumoase momente ale vieții mele a fost ghidarea a doi ofițeri sovietici prin Londra. Peste tot au fost primiți cu prietenie și enuziasm. Soferul

După Fronteii alături de Germania contra bolșevismului pe baze mai largi

— Comentarii la Wilhelmstrasse în legătură cu un discurs al dlui Laval —

unui taxi a refuzat să primească taxa convenită pentru cursa făcută cu acești ofițeri.

Acest fapt vine să dovedească temeinicia prieteniei care există între cele două popoare.”

COLABORAREA GERMANO - FRANCEZA

Importantele declarații ale dlui Laval

Berlin 26. (Rador). În urma unei întrebări referitoare la activitatea noului guvern francez, la Wilhelmstrasse s'a răspuns că probabil guvernul francez încearcă să lucreze pe o bază mult mai largă. În legătura cu această se subliniază un discurs al dlui Laval, ținut în fața prefeților din care primul ministru sub-

liniază colaborarea cu Germania în cadrul luptei împotriva bolșevismului spunând într'altel: „Merg astăzi mai departe și declar că doresc ca armatele germane să termine victorioase acest războiu căci numai astfel Franța va fi eliberată de primejdia bolșevismului.”

Ce urmăria Rusia prin pactul încheiat cu Germania în 1939

BERLIN, 26 (Rador) — Agenția cercurilor politice din Berlin a fost reținută de o știre a serviciului britanic de informații în care se spune că sovietele încheiaseră acordul cu Germania în 1939 numai cu unica intenție de a întârzi forța lor militară în următorii doi ani.

liniază colaborarea cu Germania în cadrul luptei împotriva bolșevismului spunând într'altel: „Merg astăzi mai departe și declar că doresc ca armatele germane să termine victorioase acest războiu căci numai astfel Franța va fi eliberată de primejdia bolșevismului.”

După această știre engleză, sovietele erau convinși că războiul dintre Germania și coaliția anglo-sovietică a cărei constituire era așteptată, se va da în primu rând între Germania și Soviete.

Conținutul acestei știri engleze nu este inedit pentru cercurile politice germane deoarece acestea erau bine fixate asupra gândurilor asușine care făceau Unionei Sovietice să încheie pactul din 1939 cu Germania.

Astfel, desi telegrama engleză nu conține nimic nou, este totuși remarcabilă versivitatea germană privitoare la situația din vara anului 1941 este confirmată printr'o știre a Serviciului de informații britanic.

D. Stalin refuză dlui Hull de a acționa ca intermediar în diferendul ruso-polonez

GENEVA, 26 (Rador) — Corespondențul agenției DNB comunică:

Stalin — se crede acolo — va afirma că guvernul emigrat polonez din Londra nu este reprezentantul autorizat al poporului polonez.

După cum anunță corespondențul din Washington al lui „News Chronicle” în capitala Statelor Unite se crede că Stalin nu va da urmare propunerii dlui Hull de a acționa ca intermediar în diferendul cu Polonia.

În fața ziaristilor, șeful departamentului de stat nord-american a trebuit să admită că Stalin nu a răspuns încă la nota americană.

Se schimbă politica engleză față de soviete?

BERLIN, 26 (Rador) — Din cercurile politice germane, se urmărește cu interes schimbarea tonului presei britanice față de problema sovieto-poloneză.

mai prin această se caută o liniștire a opiniei publice engleze care este foarte turburată din lipsa sa de prestigiu, dovedit cu acest prilej.

Astfel, zările apărute la sfârșitul săptămânii trecute în urma discursului dlui Churchill făcând mai ales cazul de garanțiile date Poloniei de către Anglia. Nu este nicio îndoială — se declară la Wilhelmstrasse, ca acest ton mândru caută să îndepărteze reproșul făcut de toată lumea după care Anglia a renunțat la toate pozițiile sale de pe continent pentru a păstra alianța cu Moscova.

După ce guvernul britanic a crezut că prin această și-a câpătat un alibi presa de Marți se întoarce din nou la vechile sale păreri. Astfel declară că Anglia ar trebui să fie ceva mai prevăzătoare în discuțiile sale de politică. așa dar, atitudinea presei britanice dela sfârșitul săptămânii nu poate să fie interpretată decât ca o încercare, pe care diplomația britanică o pregătește în fața Kremlinului.

Este însă fapt de necontestat că toc-

Egiptul pregătește lichidarea problemei palestiniene

ADANA, 26 (Rador) — O știre a biroului internațional de informații retransmisă de corespondențul agenției DNB anunță:

După cum se află din Cairo, Nahas Pașa președintele consiliului de miniștri a fost invitat în mod oficial cât și în mod oficios a găsi o soluție în chesti-

nea palestiniană în cadrul federației arabe. Ori, terminând convorbirile pe care le-a avut cu reprezentanții Libanului, Nahas Pașa a declarat că pregătește lichidarea problemei Palestiniene.

Șeful delegației libaneze, Riadel Soleh, într'o declarație făcută după reîntoarcerea sa dela Cairo, a plasat și el chestiunea palestiniană în centrul tuturor problemelor ridicate de viitorul țărilor din Orientul Apropiat, ea constituind problema esențială.

Cât despre regele Ibn Saud, el a declarat în singura luare de poziție oficială față de problema uniunii arabe la începutul convorbirilor dela Cairo, acum câteva luni, că uniunea arabă nu poate fi realizată decât în urma soluționării în favoarea arabilor a chestiunii palestinienilor.

Totuși revendicările arabe merg după cum se află din Beyruth până acolo încât se ținteste la constituirea unui guvern național legal ce ar reprezenta țara în afară.

Consecințele grevei muncitorești din Africa de Sud

GENEVA, 26. (Rador). Corespondențul agenției DNB transmite: „Daily Express” anunță că guvernul Uniunii Sudafricane s'a văzut nevoit să însăleze trupe în centrale electrice pentru a asigura funcționarea lor în urma grevei numeroase ce au izbucnit în aceste centrale. Curentul electric este absolut necesar pentru exploatarea minelor de aur și a liniilor ferate aflate în regiunile de graniță ale Uniunii Sudafricane. Centralele electrice aflate în graniță, asigurau aprovizionarea cu curent a întregii regiuni Wit Waters Rand. Numărul greviștilor este de 2600, toți negri.

Progresul mișcării revoluționare din India

TOKIO, 26. (Rador). Cu prilejul zilei independenței Indiei d. Subhas Chandra Bose a ținut o cuvântare la radio adresându-se întregului popor indian.

Dsa a subliniat progresul mișcării de eliberare a indienilor și a arătat că străduirile de contracarare a acestei acțiuni pe care le fac englezii sunt ridicole.

Orice conil își poate de seama ca o mișcare revoluționară nu poate fi oprită prin nici un mijloc. Dealtfel neputința englezilor se poate vedea și din faptul că nu au reușit să înceapă până acum ofensiva desi o anunțau de atâta vreme.

Epurație în administrația Italiei Fasciste

București S. P. P. transmite: Din Roma se anunță că noul ministru de intern al guvernului republican fascist a început epurarea în administrația statului.

Până acum au fost puși în retragere 5 administratori generali, 27 prefecți și 18 inspectori generali administrațivi. În locul acestora au fost numiți funcționari noi.

Sau autotămâieri sau negare complexă

CALENDAR

27 Ianuarie 1889

Publicațiunile cu caracter cultural — uneori își zic chiar reviste de critică și literatură — apar din ce în ce tot mai multe și cu tot mai mari pretenții.

Mulți privesc în aceasta un bine, alții văd un pericol. Și unii și alții au dreptate.

Ar fi un bine dacă aceste publicațiuni, creind noi posibilități de răspândire a materialului literar al tinerilor scriitori care stau cu „sergare” pline de manuscrise”, ar reuși să facă o selecționare, să îndrume pașii începătorilor, a tinerilor pretențioși, pe drumuri luminoase, închizând porțile acestor câi, celor ce nu au calitățile necesare.

Din nenorocire însă — și dreptatea își apleacă balanta de data asta în favoarea celor pesimiști, celor care văd în aceste reviste un pericol. — paginile acestor reviste rămân cu porțile deschise vraise lăsând să treacă prin ele mai mult nechematji decât chematji.

Și se întâmplă așa pentru că revistele au încetat să mai reprezinte ceea ce reprezintă odată. Adică: o concepție unitară, un dum spiritual definitiv trasat, o autoritate critică. Astăzi revistele sunt preschimbate în majoritatea cazurilor în organe de publicitate, unde materialul literar este înșiruit încomod reclamelor, fără nicio legătură una cu alta, fără niciun sens. Recomandarea jascătivelor „Typ” lângă o nouă marcă de sare de ficat de găscă.

Și totuși o legătură există: interesul de a publica ori unde și orișicum, pentru a-și trâmbeia numele, după cum întreprinderile își trâmbeiază marca fabricoel.

De aici, dela această situație atât de dăunătoare unei bune dezvoltări a vieții literare, pornește atmosfera de autotămâiere sau negare complexă — extrem-

tățile se ating — care sapă la temelja vieții noastre literare, cauzând năruiri sau împedecând remedialabil înălțări.

Așa asistăm zilnic la înălțări în slăvi — proșepușii și unii și alții — care pe scara creației au ridicat prin valoarea realizării lor, câteva trepte.

Situația nu poate fi caracterizată decât ca un desmăț literar, ce trebuie pus

la punct prin o intervenție serioasă a criticii de autoritate, și carei prezentanți trebuie să înceapă o campanie serioasă de purificare și de punere în valoare a lucrărilor literare de merit.

Nu mai în felul acestor halouane de săpun care au împănjerit cerul vieții noastre literare vor dispăre, lăsând loc luminei clare a valorilor reale.

CONST. JALEȘ

Problemele folclorului muzical in discuția Institutului Social Banat-Crișana

Sâmbătă 22 Ian. a. c. ora 18 s'a ținut la Institutul Social Banat-Crișana ședința secției etnografice la care au luat parte: *D-na Ana Percea și d-ra Eva Olde*, precum și *d-nii dr. Aurel Cosma* consilier ministerial, *dr. Cornel Groșoreanu* președintele Institutului Social Banat-Crișana, *C. Miu-Leroa* directorul ziarului Dacia, *Gh. Atanasie*, *Aurel Bugariu*, *prof. Atanasie Popa*, *Prof. dr. N. Ursu*, *prof. Zeno Vancea*, *prof. Traian Topliceanu*, *Diacon Gligor Mihai* și *inv. Marius Bucăpură*.

Ședința secției etnografice este prezidată de *dl. dr. Aurel Cosma* consilier ministerial și președintele secției.

Se dă cuvântul *d. prof. dr. N. Ursu*, care vorbește despre „*Generalități asupra influențelor reciproce muzicale româno-sârbo-bulagre*”, comunicare care se încadrează ca un răspuns asupra discuțiilor izcate în jurul problemei folclorului muzical.

DI. Prof. Zeno Vancea aduce prețioase contribuțiuni în discuția problemei folclorului muzical și accentuează și munca competentă a *d-lui N. Ursu*, care are cu les un bogat și prețios material folcloric muzical din Banat, munca care trebuie sprijinită, ca unuia care i se revine acest merit, pentru a fi continuată.

DI. Dr. Cornel Groșoreanu luând parte la discuție, relevă și *D-sa* această prețioasă culegere de folklor muzical din partea *d-lui prof. dr. N. Ursu*, culegere care o parte va fi tipărită și pentru altă parte, trebuie găsite neapărat posibilitățile de tipărire. Posibilități care tre-

buie găsite și pentru *d. dr. N. Ursu* să-și poată continua munca prețioasă și pentru culegerea altor bogății, de folclor muzical așa precum a făcut în Sârbova, Valea Almăjului, Naidăș, etc.

Mai iau parte la discuție *d-nii prof. Traian Topliceanu* și *prof. Atanasie Popa*.

Apoi, *dl. Dr. Aurel Cosma* consilier ministerial și președintele secției face o generalizare a discuțiilor ivite, aducând prețioase contribuțiuni în cauză, și amintind propunerea de-a se face și o culegere a folclorului muzical din corănișii satelor de pe lângă Timișoara, cu toate cercetările științifice ce se leagă de aceste culgeri. Toate sârmintele secției și Institutului Social Banat-Crișana sunt — spune *d-sa* — a se da toate posibilitățile ca destoinicii noștri culegători să-și poată continua munca în întregul Banat pînă la strângerea bogăției de material folkloric muzical.

În urma discuțiilor ivite se precizează că:

Institutul Social Banat-Crișana — prin munca celor integrați în activitatea Institutului — strânge materialul din toate regiunile Banatului, le cercetează originea și totodată prin metoda comparativă le clasifică și le stabilește pe regiuni după nota caracteristică a locului de culegere.

Ședința secției etnografice se încheie la orele 20, rămânând ca viitoarea ședință să se țină peste două săptămâni, când *d. Mihai Gligor*, diacon, va ține comunicarea „*Originea colindelor pre-creștine*”.

NOTE

„REVISTA BANATULUI”

Revista editată de comitetul Astra Bănăneșe și condusă de *d. prof. Traian Topliceanu* aduce în ultimul număr apărut (anul IX, No. 10—12 o seamă de articole interesante. *D. Gr. Bugariu* semnează un articol comemorativ al unirii, *d. dr. C. Corneanu* scrie despre generalul Traian Doda, *d. Dumitru Imbrescu* despre Munții Semenicului, *d. Lucian Costin* scrie despre dialectul bănățean; un document istoric publică *d. Tr. Birăescu*, iar *d. P. Sergescu* scrie despre Extensivitatea universitară. Literatură semnează *d-nii Gr. Bugariu* și *A. Pop*. O mențione deosebită merită notele critice ale *d-lui Tr. Topliceanu*, în special articolul intitulat „In loc de bilanț pentru literatura bănățeană” în care autorul face o serie de constatări juste asupra felului în care se scrie critica literară la noi.

OPERA ROMÂNĂ

MARTI 1 și JOI 3 FEBRUARIE 1941

Două spectacole extraordinare cu celebrul cântăreț GREGORIO MELNIK și tenorul VIORTEL CHICIDEANU prim bas al Sculei din Milano de la Opera Română din București Se va reprezenta :

BĂRBIERUL din SEVILLA și FAUST

Biletele la agenția Tamașiu, Telefon 50-05

Creativitate și viață

Nu de mult, *d. D. Caracostea* ne-a dăruit o lucrare despre Creativitatea Eminesciană. O lucrare de mare amploare, unde creativitatea lui Eminescu apare sub o nouă lumină și cititorul îndrăgostit de adevăr și frumos este ademinit într-o lume de gânduri ce se desprind din sfera criticilor șabloane. Pe deoparte viața așa cum este, pe de altă parte creația și între ele ca un „chinuit”, ființa omenească botezată „creatorul”. Că pentru unii a fi „creator” este o plăcere, un fel de mândrie care dă din coadă ca versurile slabe, e altceva. Chestie de gust. Dar, dacă alunece cu gândul la tot ce s'a scris despre Eminescu (și ea va mai scrie) precum și la tot ce s'a spus despre acest poet și lasă să-ți fugărească anumite umbre înălturate de *d. D. Caracostea*, în altă lumină vezi acea „blestemată” creativitate de care mulți „așa zic” poeții fac caz...

Viața o cunoaștem. Aspră și dulce. Năcașurile trec în valuri peste capul bietului om, de multe ori înălmelidul. Sunt și multe nimicuri, de care te împiedici și pentru care „musai” să te oprești în loc. Cel puțin să le înălturi dacă nu-ți stă în putință să le distrugi, ființa și uite așa, lupă această pentru o pâine și înfige așine ghiarele în su-

flet. Nici nu mai ai timpul să te odihnești și tocmai când poate o clipă a nimerit în urcusul vieții în vreo poeză luminată, plouă. Plouă cu omenească ură. Și precu mai departe, nu încrunțat, ci măcinat de durerea neputinței de-a opri ploaia... Așa a trecut Eminescu, dar a lăsat în urma sa cuvântul, opera. S'a strecurat în viață aiături de ceilalți „chipuri de lut” și-a tăcut. Privirile sale pătrundeau și vedea unde va foarte departe. Cei din jur i-au suspectat privirile, iar când a înebunit au zămbit „Vezi, și-am spus eu, Un nebun !”

Eminescu a înebunit de muncă. Gândurile sale trăiau în altă lume. Într-o lume unde plouă cu bunățate și frumos. El își da seama de nimicimea trupească și căt de greu îi va fi să-și ajungă gândurile. A stăruit pentru o cultură, nopți întregi petrecute alături de cărți și ani ascultându-și și urmându-și furluna din suflet. Lumina către care ținea să-și ducă intr-oaga lui ființă l-a doborât. L-a frânt. *D. Caracostea* ne aduce tablouri minunate despre Eminescu, o sănătate perfectă... nici o deformitate, nici un viciu... un tată sănătos care din muncă adunase Căminar și proprietar a nu știu câte sute de jughere „fale” pământ... o mamă

plină de viață ca e „când iubia iubea, când ura ura”. Și de aici fatal întrebarea: Cum se poate din așa pălânzi și așa construcție organică ?..

Dar creativitatea își ia un aspect. Pesimistă, optimistă, revoluționară. Pentru Eminescu s'a pecetuit „pesimistă”. Unii au spus că din prima firei lui. Viața i-a făurit-o. Conștiința puternică a nimicimii omenești. Cu gândurile spre alte lumi își da seama poate a unei imposibilități pentru viață. Regretul îi munda sufletul și blânda lui privire pentru semenii avea ceva trist. Eminescu n'a fost pesimist și nici opera lui n'are pecetea „pesimismului”.

Sunt înălturile spirituale în care te poartă și din vârful căroră când te întorci pe pământ vezi viața așa cum o păcești Plouă ! Și ai regretul unei existențe „asarbăde”, ci neputința unui „frumos” pe care ai vrea să-l dăruiești lumii. Niciând, cetind pe Eminescu n'ai să simți mai mult regretul care te face trist, nu pentru că și-e firea, ci pentru că fatal îți revine întrebarea: „Ce-ți pasă ție, chip de lut ?” Și tot așa, niciând, cetind pe Eminescu n'ai să simți cum sburdă în tine setea de viață și de înăltimi, ca la urmă în învâlmășagul lupșei de ură și patimi să strige în tine ultimele versuri din Lucașfăruș și de astă dată Eminescu îți imprimă din robustitatea sănătății sale și

din acel sbucium al dorinței de „mai bine” și de singura lui armă de luptă, încrustată în versurile „nemuritor și recu”.

Creativitatea n'are nimic cu viața. Dar unii își schimonosesc firea și portul e net distinctă a neputinței. Și multe se mai lasă pe socoteala ei ! În primul rând nici un fel de modestie și un arenași întreg de ajutor pentru așa zis „laborator de creație”.

Viața zisă „boomă” e redusă la un fel de „caraghioslăc modernizat”. Un fel de „zordine voită” care n'are nimic comun cu creația. Muza „cu fustă” se banalizează într-o cerință libidinoasă. Și iată-l pe creatorul nostru și prin multe altele nimicuri din viață devine „nemuritor și recu”.

Eminescu iubia cu desăvârșire divină. Prietenul era omul care plânge și rade, dar un gând bun auzit îl entuziasma. Niciând n'a urit și nu s'a împotrăvit altora. O descoperire de talent era o sârbătoare. Părea și iubirea îi era deviza. În sufletul său se nășteau furtuni care-l oboseau. Zile întregi fugea de lume și plămădea în sine, în această zordine artistică în ce privește viața de trecea dincolo de normal. „Boemia” lui era în trăirea continuă într-o lume „bună și mare” pe care se străduia din toate puterile sale să o aducă și în „cerul strămt în călătră”.

Și mulți nu l-au înțeles. Năzuințele lui s'a rămas însă și azi... GH. ATANASIU

Actualitatea

MAREȘALUL ȘI I. O. V. Grijă Mareșalului României pentru învializii, orfanii și văduvele de război este nemăsurat de mare. Trauțurile românești, care exprimă iubirea de oameni și, mai cu deosebire, iubirea pentru familiile ostașilor căzuți pe câmpul de război au luat astăzi valoarea unui principiu de conducere și importanță unei acțiuni de stat. Și în epoca politică, statul a avut grijă de această categorie de membri ai comunității naționale. Dar niciodată grija pentru I. O. V. nu ajunseser la valoarea noii normativ de stat. Invalizii de război poartă în toată ființa lor pecetea măreției jertfelnice. Ei reprezintă eroismul, care dă tot și nu cere nimic. Cu atât mai mare este, prin urmare, datoria noastră a le ușura viața nu numai prin acțiunea statului, ci și prin legământul nostru de solidaritate în orice zi și orice clipă. Același lucru se poate spune și acești dărnicie trebuie să se arate față de orfanii și văduvele de război.

CONFLICTUL SOVIETO-POLON. Acest conflict, despre care se scrie atât de mult în presa din toate țările, arată contradicții ce nu se pot elimina. Între statul național și statul ideologic. Polonia vrea să fie stat național, iar Uniunea Sovietelor nu poate înțelege de a fi creștea a devenit: stat ideologic. Într-un fel sau altul, Polonia aspiră să se reconstituie, evident cu ajutorul binevoitor al Reichului, în granițele sale etnice. În Rusia Sovietică, consecvență cu ideea revoluției sociale, tinde să cuprindă în granițele sale, care nu sunt granițe naționale, toate teritoriile ce le poate îngloba prin război sau prin răsturnări revoluționare. Dacă înțelegem natura conflictului, ușor vom înțelege și imposibilitatea de a fi lichidat. Dacă admitem o soluție, ea se prezintă în forma unei alternative: sau Uniunea Sovietică trebuie să devină stat național pentru a respecta principiul naționalităților, sau Polonia trebuie să se arunce în haosul ideologiei comuniste pentru a se contopi cu statul comunist și a se îngloba în el. O alternativă, cum se vede, fără soluții posibile.

CONDAMNĂRILE LA MOARTE. Justiția românească a repudiat întotdeauna pedeapsa cu moartea. Nu înzadar pedeapsa cu moartea a căștat conștiința morală a națiunii românești oricândea era propusă pentru a fi admisă ca pedeapsă penală. Românul întotdeauna a simțit adevărul, care se lămură în caștelul românesc, că un criminal nu este definitiv pierdut prin faptul că, conștiința în om nu moare niciodată. De această stare morală a neamului românesc încearcă unii răufăcători să profite, comitând grave și inapardonabile crime față de stat, într-un timp când națiunea este angajată pe viață și pe moarte. În timp de război crima față de stat este nu numai odioasă, pentru că este necromânească, ci este dezastruoasă față de Oștirea neamului, față de care nu este permisă nici cea mai mică greșală. Și dacă unii criminali sunt supuși pedepsei capitale, asta se face nu pentru a se pedepsi an om care a greșit, ci a se smulge din comunitatea națională însul nevrednic de jertfel patriei și de eroismul sfânt al Oștirii.

SEZĂTORILE CULTURALE. Oricând sunt făcute aceste sezători culturale, ele trebuie înmulțite, ca să cuprindă cât mai mulți cetățeni. Mai ales când ele sunt organizate pentru muncitori, utilitatea lor este evidentă și educativă. Urmărind reacțiunea sufletesească a muncitorilor față de aceste ospățuri de artă și literatură, ne convingem că de dorință sunt ei pentru trăirile culturale ce nu ce bucură se nu simple conștiința lor de plăcerile ideale ale artei. Într-o măsură îndestulată nu trebuie să se scumpească la nici un sacrificiu bănesc, pentru a extinde în program aceste serbări de frumusețe și înălțare morală. S'au observat că dacă la început muncitorii nu s'au grăbit să le frecventeze, imediat după ce le-au înțeles semnificația, ei se grăbesc să umple sălile, unde se desfășoară ele. Afară de asta, datorită sezătorilor culturale, se realizează legătura sufletesească între clasa intelectuală și cea a neamului și între producătorii bunurilor ei materiale.

Un an dela înființarea Athenoului Român, Filiala Timișoara

Conferința dlui prof. Mihai Șerban -- Adunarea generală a filialei -- Recepția dela Cercul Militar

Duminecă 23 crt., într-un cadru deosebit, a avut loc aniversarea unui an dela înființarea Athenoului Român, Filiala Timișoara. În cadrul programului respectiv, la orele 11 a. m., a avut loc în Sala Palatului Cultural conferința d-lui profesor Mihai Șerban privind „Potențialul de afirmare al Statului nostru agrar”. Conferința — al cărei rezumat ziarul nostru l-a publicat încă ieri — a fost audiată de un public numeros și select, care umple de obicei sălile de conferințe ale Athenoului Român, Filiala Timișoara. Însușul conferențiar a debutat o problemă deosebită actualitate, subliniind faptul că „un Stat de mărire și situația României pentru că să poată conta în viitor pe o libertate poli-

tică, are nevoie, înainte de toate de o capacitate contribuabilă însemnată, de o populație cât mai deasă și un utilaj de război autonom. Fiindcă în ipoteza conviețuirii noastre cu alte popoare, într-un „spațiu vital” mai mare, primul ales de motive de securitate politică, problema principală ce se pune pentru viitorul nostru etnic se reduce la întrebarea: care va fi randamentul mijlociu ce va rezulta din îndeletnicirile naționalelor noastre în comparație cu randamentul celorlalte popoare cu care am putea forma un astfel de spațiu mărit?”

Concluziile d-lui profesor Mihai Șerban au fost subliniate cu îndelungate aplauze de cei prezenți.

Adunarea generală

În aceeași zi, la orele 15, a avut loc în saloanele Cercului Militar din Timișoara Adunarea Generală a filialei locale a Athenoului Român. Prezidează d. general George Potopeanu, sufletul și animatorul Athenoului, care într-un cuvânt aniversar face bilanțul unui an de activitate.

Trecându-se la ordinea de zi a Adunării Generale, se ia în discuție problema ridicării unui Palat al Athenoului. În acest scop au fost convocați în mod

special toți președinții societăților culturale și artistice din Timișoara, pentru a da sugestii în vederea ridicării acestui lăcaș al manifestărilor culturale și artistice bănățene. Se dau sugestii dintr-o parte și din alta asupra locului unde să fie așezată clădirea acestui Palat, cât și asupra stilului, în care să fie realizat. Iau parte la discuții, cu sugestii respective, d-nii: dr. Ion Dobosan, primarul municipiului Timișoara, dr. Alexandru Marta, fost rezident regal, preșe-

Rolul Athenoului Român în Banat

Toți care au cunoscut de aproape Banatul, au găsit aici un subiect plin de mari sensibilități artistice.

Cântecul bănățean așa cum l-au cules folkloriștii și l-au făcut cunoscut țării întregi, a trecut de mult granițele țării. El a găsit pretutindeni admirație nu numai în mijlocul maselor ci și la marii specialiști ai muzicii.

Dealșel Banatul s'ar putea numi „Țara cântecului” căci la noi „cântă tănt natul”.

Nu ne putem opri prea mult asupra acestui subiect, căci cu totul alta este tema noastră de astăzi.

L-am amintit șanzențial, cum tot în treacă, care are o valoare artistică tot așa de mare și care așteaptă doar să fie scoasă la lumină, ca să fie cunoscută de aproape ca și cântecul.

Ceeace e semnificativ pentru această provincie sunt numeroșii scriitori țărani cari au dat și continuă să dea în special poezii.

În ceeace privește poezia, o știm cu toții că aprezintă și modelele țărânelor noastre prezintă prin armonia culorilor și gingășia modelelor o mare valoare artistică.

Într-un muzeu din Bruxelles, aprezegele bănățene sunt expuse cu numele de: „Gobelinerii românești”.

La același nivel artistic se prezintă în Ennat și literatura cultă tot așa și celalalte manifestări artistice, cu toate că suntem și astăzi acuzați că Banatul nu dă suficienți pe acest tărâm.

Acuză — deși complexă nejustificată — totuș ușor de înțeles, penitru că arta pănurei intelectuale foarte rar a putut pătrunde dincolo de granițele provinciei

și asta din cauza lipsei unei instituții de cultură care să dea arășilor din toate domeniile posibilități de a se manifesta.

„Astra Bănățeană” a știut să scoasă la lumină bogățiile artistice populare sale de statură, să le încurajeze și asta este dealșel marele ei rol aici.

Astăzi „Athenul Român” care implinește un an de existență, condus de d. general Potopeanu cu alătura pricepere și suflet, este pe calea marilor realizări.

Rolul Athenoului aici în colțul de vest al țării se profilează covârșitor de mare. Prin el Banatul trebuie să dea țării întregi, tot sufletul, lile artistice manifestat prin pictură, artă muzicală și muzică.

Și tot Athenoului îi revine marele rol de a înmănușea această lume intelectuală, a o apropia, a face sudura sufletesească necesară penitru a da un tot care să se numească „Sufletul Bănățean”.

Numeroasele conferințe organizate până în prezenta penitru care sala Teatrului Național a fost neincăpătoare, au dat dovadă că publicul timișorean a înțeles și a apreciat înaltă misiune a acestei instituții.

Deasemeni expoziția colectivă de pictură din saloanele cercului militar a fost vizitată și apreciată.

Printre marșele planuri de realizări ale Athenoului este și clădirea unui palat care să poată purta cu adevărat numele antice clădiri a zeiței Atena sau Minerva.

Avem convingerea că toată lumea românească din Banat, va fi alături de această înaltă instituție de cultură de care trebuie să fim mândri și fericiți că o avem aici în capitala vesului românesc.

MIA MARIAN JALEȘ

Sărbătorirea dlui prof. univ. dr. Eugen Pora

În ultima ședință a Institutului de Fiziologie Animală al Universității din Cluj la Timișoara, a avut loc o frumoasă sărbătoare în cadrul căreia a fost sărbătorit d. prof. univ. dr. Eugen Pora, care părăsește această Facultate pentru a merge la Iasi spre a lua în primire postul de profesor la catedra de fiziologie animală.

D. prof. Ar. Grădinescu a arătat studenților că această este ultima ședință de lucru pe care o conduce d. prof. Pora, întrucât dsa în urma examenului la care a reușit cu un strălucit succes, trece la

Facultatea din Iasi.

A luat cuvântul apoi Studentul Coman Dănilă care a mulțumit dlui prof. Pora din partea studenților, pentru munca depusă zi de zi întru pregătirea lor.

Ultimul a vorbit d. prof. Pora, care în cuvinte impresionate a arătat cât de greu îi este să se deparț de locul unde a muncit cu atât drag și atât entuziasm, alături de d. prof. Ar. Grădinescu Directorul Institutului de Fiziologie Animală al Universității din Cluj la Timișoara, căruia îi păst ează o vie recunoștință penitru dragostea cu care l-a îmbrățășat.

dinte local al Comisiei Monumentelor istorice, dr. Eugen Pop, fost primar, președintele Curtii de Apel din Timișoara, dr. Iuliu Coste, președintele Caselor Naționale, dr. Cornel Groșorbanu, președintele Institutului Social Banat-Criștrei Bănățene și dr. Pompiliu Ciobanu, președintele Societății Artelor Frumoase. Ca o concluzie la aceste discuții d. dr. Ion Dobosan, primarul municipiului Timișoara, oferă tot concursul penitru a se putea da Filialei Timișoara a Athenoului Român un Palat.

Asupra terenului unde ar trebui să fie ridicat Palatul, ziarul nostru a dat în repetate rânduri sugestii terenului din stanga Palatului Camerei de Industrie și Comerț, singurul teren care fiind în centru dă toată grandoarea cuvenită unui atare Palat. Știm că acest teren aparține momentan C. F. R.-ului, dar printr-o înțelegere credem că terenul va fi dat scopului exprimat de noi aici. În concluzie ziarul nostru își face o datorie de onoare de a repeta sugestiile în vederea clădirii Palatului Athenoului Român, Filiala Timișoara, pe terenul din stanga Palatului Camerei de Industrie și Comerț.

În continuarea ordinei de zi a Adunării Generale sunt alși penitru aportul deosebit adus Athenoului local ca membri de onoare d-nii: profesor universitar Șergescu și colonel Levezeanu. Adunarea Generală primește cu aplauze această alegere.

D. general George Potopeanu dă cetera unor donații penitru clădirea Palatului Athenoului, dintre care subliniem contribuția deosebită a societății UDR, Personal d. general Potopeanu donează apoi 100.000 lei penitru primele cărămizi ale Palatului. Iată un gest pe care ar trebui să-l imite mulți bănățeni cu dare de mână, fiindcă har Domnului avem destul!

La sfârșit d. general Potopeanu propune și Adunarea Generală aprobă ca toate conferințele care s'au ținut și se vor mai ține, să fie tipărite în broșuri. Deasemeni se fixează aranjarea unei expoziții de pictură în foyerul Teatrului Național din Cluj-Timișoara, cu tablourile d-lui Ioan Isac.

Adunarea Generală ia sfârșit la orele 17, într-o atmosferă deosebită de înțimitate.

RECEPȚIA DELA CASINOUL MILITAR

Seara, la orele 20, în saloanele Casinoului Militar local, a avut loc o recepție la care au participat membri Athenoului și unele personalități militare și civile din Timișoara. Onorurile casei le-au făcut d. general Potopeanu și d. D. V. Ionescu, decanul Facultății de Științe din Cluj-Timișoara.

S'a servit un ceai la care și-au dat concursul doamnelor: prof. dr. Lucreția Oprescu, dr. Ionescu, Viorica Lungulescu și Maria Șerban.

La recepție era proiectat un concert de muzică de cameră cu concursul doamnelor Ana Voileanu Nicoară, Lya Pop și Capatti, care n'a putut avea loc din cauza că distinșele doamne s'au îmbolnăvit între timp.

D. general Potopeanu, în dragostea sa față de ostași, a dăruit cu această ocazie, prin intermediul d-nei dr. Coste, președinta Crucii Roșii locale, penitru răniți fursecuri și sandwichuri.

Această a fost una dintre cele mai selecte și reușite recepții din ultimii ani. Prin ea s'a reușit să se ajungă la un contact mai strâns între membri Athenoului local și să se mulțumească persoanele marcante penitru aportul dat.

Un cuvânt de mulțumire însemnă aci d-lui general Al. Sauidac, comandantul Diviziei de Infanterie, care a rus la dispoziția Athenoului Cercul Militar, făcând omoza atât de necesară astăzi între militari și civili.

DACIA

AGRICULTURĂ
COMERȚ
INDUSTRIE

FINANȚE
MESERII
LEGI-DECIZII

AGENDA

Termene

31 Ianuarie 1944

— Termen pentru depunerea lucrărilor la concursul premiilor Academiei Române.

— Până la această dată comercianții de șiclarie din tot cuprinsul țării mai pot vinde șicle de lampă, buclii sădea de un litru, pahare sădea de 0.200 litri, borcane și damigene având capacitățile specificate în decizie (Nr. 350 Mon. Of. din 6 Dec. 1943), iar după această dată vor putea vinde asemenea mărfuri numai dacă vor avea prețurile imprimare pe ele.

Licitații

29 Ianuarie 1944

— La Regia Autonomă C. F. R. pentru furazarea a 6000 bucăți aiupțări flexibile.

— La Primăria com. Baciu, județul Brașov, se vînd 2470 fire arbori de brad.

31 Ianuarie 1944

— La sediul C. N. R. București pentru vânzarea în bloc a materialului lemnos din depozitul Soc. Bota, comuna Intorsura Buzăului, jud. Brașov.

— La Direcțiunea generală a construcțiilor publice pentru darea în întreprinderea a lucrurilor de aprovizionare cu calupur, și montarea lor la ateliere din regiunea Pitești în valoare de circa 260 milioane lei.

FIXAREA REGIMULUI IMPOZITULUI EXCEPȚIONAL LA PRESELE DE ULEIURI

Prin ordinul circular Nr. 564.618 din 5 Decembrie 1943, s'a fixat regimul impozitului excepțional 5% la presele de uleiuri pentru semințele aduse la aceste prese de către cultivatori.

Astfel la punctul b din cîșutul ordin s'a precizat că 17% din cota convenită drept oțum, se va reține de exploataorii teascurilor și se va vinde Oficiului Fabricelor de Uleiuri Vegetale.

La punctul 1 din ordinul circular, s'a arătat că la aceste operațiuni se datorează impozitul excepțional 5%, atât la cumpărare (dela producători) cât și la vânzare.

Intrucât exploataorii de teascuri nu cumpără aceste semințe pentru ei și în interesul lor ci pentru Oficiul Fabricelor de Uleiuri Vegetale și în interesul acestui oficiu lucrînd ca mandatarii legali ai acestuia (avizul Comisiei Centrale a Timbrului), impozitul excepțional 5% în acest caz se datorează o singură dată, la prețul cu care se desfac semințele Oficiului.

Administrația Financiară a jud. Timiș-Torontal, Secția Secretariat.

LICITAȚIA PENTRU EXECUTAREA LUCRĂRILOR DE TRANȘEE

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 5 Februarie 1944 orele 10 a. m. va avea loc în Cabinetul d-lui Administrator Financiar Principal, al jud. Timiș-Torontal o licitație — tratare prin bună învoială pentru executarea tranșeelor adăpost necesare funcționarilor Administrației Financiare.

În acest scop s'au făcut încă dela data de 19 Ianuarie 1944 invitații mai multor întreprinderi.

Ceșutul de sarcini împreună cu devizul stau la dispoziția celor interesați, în biroul șefului Secretariatului Administrației Financiare Timiș-Torontal zilnic între orele 8—13 a. m. și 17—19 p. m. unde se pot vedea și planurile, schițele și se pot primi și eventuale lămuriri.

Impunerile datorate pentru imobilele C.N.R.

Pentru imobilele rurale și urbane, aparținînd C. N. R. impozitul imobiliar pe venit este datorat după cum urmează:

1. Impozitele venite pe timpul până la 1 Noembrie 1941 sunt datorate de către proprietarii uzufructuarii sau beneficiarii a unor drepturi reale de folosință, evrei care au avut în proprietatea lor imobilele respective până la acea dată.

Pentru impozitele respective se vor urmări deci evreii foști proprietari. La nevoie umărirea se va exercita asupra sumelor pe care evreul respectiv are să le primască dela C. N. R. ca echivalent al imobilului.

2. Pentru imobilele rurale sunt în vigoare dispozițiunile art. 8 din L. C. D. care stabilesc regimul aplicabil acestor imobile dela data trecerii lor în patrimoniul Statului și până în prezent. Prin urmare:

a) Proprietățile agricole exploatare în regie de C. N. R. sunt scutite de impozite pe veniturile proprietăților agricole.

b) Proprietățile agricole afectate serviciilor publice C. N. R. și neproducătoare de venituri sunt deasemenea scutite de impozite pe veniturile proprietăților agricole.

c) Pentru proprietățile agricole exploatare prin arendare, impozitul se stabilește pe numele Statului prin arendași care este obligat la facerea declarațiilor și la plata impozitului.

d) Pentru imobilele agricole, rurale date în folosința Ministerelor Guvernămintelor sau regiilor publice pe baza legii Nr. 398 din 27 Mai 1942, impozitele

se stabilesc pe numele C. N. R.-ului prin Ministerul, Guvernămintul sau regia publică respectivă.

3. Pentru imobilele urbane impozitul pe clădiri este datorat după cum urmează:

a) Impozitele urbane neproducătoare de venit și afectate serviciilor C. N. R. sunt scutite de impozitul pe clădiri.

b) Pentru imobilele exploatare prin închiriere impozitul este datorat de C. N. R. dela data de 1 Noembrie 1941 conform art. 70 al. 3 din legea pentru administrarea și lichidarea bunurilor aparținînd C. N. R. și dela 27 Mai 1942 și în baza convenției între C. N. R. și Ministerul Financelor din August 1942.

Se exceptează dela aplicarea acestui text cazurile în care chiriașii sunt evrei. În aceste cazuri impozitul este datorat de evreul chiriaș care va fi urmărit la împlinirea debitului.

c) Pentru imobilele date în folosința Ministerelor, Guvernămintelor sau Regiilor publice, impozitul se așează pe numele C. N. R. prin Minister, Guvernămintul sau Regia publică respectivă.

d) Pentru imobilele trecute în folosința creditelor funciare urbane, impozitele sunt datorate pe tot timpul dela 1 Noembrie 1941, până în prezent, de către societățile de credit funciar urban respective.

4. Potrivit prevederilor art. 55 lit. d, din l. c. d. Statul, autoritățile locale, stabilimentele publice și stabilimentele de utilitate publică nu datorează impozitul supraoții, prin urmare nici C. N. R. și în consecință nici persoanele adevărate la plata impozitului în calitate de chiriaș sau arendaș.

5. Potrivit prevederilor legii timbrului și impozitului pe acte și fapte juridice, Statul, proprietarii de bunuri imobiliare, nu datorează impozitul de echivalent.

INFORMAȚIUNI

× PENTRU ÎNTEPRINDERILE INDUSTRIALE, COMERCIALE ȘI PARTICULARE.

Conform art. 15 din lege, întreprinderile comerciale și Industriale și particulare nu vor putea expedia mărfuri supuse impozitului excepțional 5%, fără a fi însoțite de facturi, note sau bonuri de livrare sau orice alt document însoțitor pe care să fie aplicat sau perceput prin viză impozitul excepțional. Intrucât la colectele expediate prin P. T. T. nu se pot anexa documentele țimbrate acestea trimitîndu-se prin poștă, separat începînd dela 1 Ianuarie 1944 firmele industriale particulare la expedierea coletelor poștale sunt obligate a lipi pe colet un document emis din carneț vizat, care să conțină aceleași date ca și factura sau bonul respectiv Neconformarea la aceste dispozițiuni atrage sancțiunile prevăzute de art. 43 din lege.

× ULTIMUL TERMEN PENTRU DECLARAREA BEUTURILOR SPIRTOASE DE CATRE PRODUCĂTORI.

Administrația Comercială M. A. T. a acordat o prelungire producătorilor de vin, țuică și rachiu prelungirea termenului de declarare a producțiilor proprii de spirtoase. Acest termen a fost fixat cu începere dela 20 Ianuarie a. c. la 5 Februarie. Toți aceia cari vor da declarații nesincere li se vor dresa acte de contravenție.

× NOMINALIZAREA ACȚIUNILOR SOC. „CASA MUNCITOREASCĂ REȘITA”.

Soc. „Casa Muncitorească Reșița” a cerut să se admită nominalizarea pe numele acționarilor săi, a celor 936 de acțiuni rămase nenominalizate după expirarea termenului prevăzuit. Cererea a fost aprobată. Subsecretariatul de stat al românizării, colonizării și inventariului va avea în vedere cererea la aplicarea legii pentru nominalizarea acțiunilor și altor acționari români cari n'au depus acțiunile în termen.

LEGI-DECIZII

Texte-Comentarii

MODIFICAREA DECIZIEI MINISTERULUI DE FINANȚE CU PRIVIRE LA REZOLVAREA CERERILOR DE ANULARE SAU MODIFICAREA PROCESURILOR VERBALE DE CONTRAVENȚIE

Prin decizia Ministerului de Finanțe Nr. 476.870 din 15 Ianuarie 1944 publicată în Monitorul Oficial Nr. 14 din 15 Ianuarie 1944 s'a modificat decizia Ministerului de Finanțe Nr. 64.878 din 15 VI. 1942 publicată în Monitorul Oficial Nr. 140 din 19 VI. 1942 în sensul că s'a dat în competența d-lor Administrații Financiare Principale rezolvarea cererilor de anulare sau reducere a proceselor verbale de contravenție de o valoare până la 100.000 lei impozit și amendă precum și anuarea sau modificarea proceselor verbale de contravenție până la 200.000 lei impozit și amendă, neapelați pendinte în apel sau când apelurile s'au făcut anulate ori respinse ca netimbrat tardive, rîu introduse sau nesustinate.

Contribuabilii interesați cari înaintează cereri pentru reducerea amenzilor conform celor mai sus arătate vor anexa la cererea de reducere următoarele documente: un certificat de avere și venituri pentru a dovedi capacitatea de plată dacă a fost mobilizat dovezile de timp servit, arătarea împrejurărilor de fapt cu eventuale dovezile, din care să rezulte buna credință a contravenienților.

Coefficienții de reducere de asemenea vor rămîne la aprecierea d-lor Administrații Financiare. În confiscările de mărfuri reducerea amenzilor nu va putea coborî sub 35%.

INDUSTRIA DE IN ȘI CÂNEPĂ S. A.

TIMIȘDARA II, Str. Dorobanților 51

Convocare

„Industria de In și Cînepă” S. A. din Timișoara, II, Str. Dorobanților Nr. 51, va ține Adunarea generală ordinară pe anul de gestiune 1943 în ziua de 19 Februarie 1944, ora 11 a. m. în localul ei de birou, la care se convoacă toți acționarii prin prezenta.

Acționarii sunt invitați să-și depună acțiunile la casieria societății, la adresa susindicată, cu cel puțin 5 zile înainte de data Adunării generale, pentru a putea vota valabil în Adunare.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea Adunării generale ordinare și constatarea îndeplinirii formalităților.
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație, prezentarea Bilanțului și Contului de Profit și Pierderi și hotărîre asupra afectării beneficiului.
3. Raportul Comitetului de cenzori.
4. Absolutorul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori.
5. Alegerea noului Consiliu de administrație și a noului Comitet de cenzori.
6. Hotărîre asupra retribuțiunilor membrilor din organele de conducere.
7. Eventuale propuneri.

În cazul când la data de mai sus nu se va întruni numărul de acționari prevăzute de statute, Adunarea se va ține în ziua de 21 Februarie 1944, ora 11 a. m. cu aceeași ordine de zi și fără vreo altă formalitate.

Timișoara, 20 Ianuarie 1944.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1943

ACTIV: Automobil Lei 263.435. — Instalațiuni Lei 217.936. — Imobil Lei 1.583.987. — Mașini Lei 1.790.684. — Mobilier Lei 166.993. — Unele Lei 159.127. — Utensilii Lei 412.370. — Cassa Lei 1.435.601. — C. E. C. Lei 701.069. — Cupoane străine neincasate Lei 133.673. — Efecte publice Lei 610.550. — Lemne de foc Lei 594.595. — Materii prime Lei 24.595.871. — Mărfuri fabricate Lei 17.928.558. — Efecte publice împrumutate Lei 3.773.000. — Total activ Lei 54.367.449. — Conturi de ordine Lei 3.901.000.

PASIV: Capital social Lei 1.500.000. — Fond de rezervă Lei 150.000. — Fond de rezervă special Lei 500.000. — Fond de amortizare Lei 605.611. — Fond de amortizare creanțe dubioase Lei 190.000. — Creditori Lei 20.172.000. — Diversi ef. publice împrumutate Lei 3.773.000. — Efecte de plată Lei 22.000.000. — Diferență de curs la efecte Lei 70.618. — Ct. Transitoriu Lei 1.587.447. — Profit și Pierderi Lei 3.818.703. — Total pasiv Lei 54.367.449. — Conturi de ordine Lei 3.901.000.

Timișoara, 31 Decembrie 1943.

1444

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOTI

— SCRITOAREA MIA MARIAN JALEȘ LA ATHENUL ROMÂN DIN BUCUREȘTI. Joi, 27 oct., la ora 16, în sala Athenului Român din București, dna Mia Marian Jaleș, redactoarea ziarului nostru și talentata scriitoare bănățeană, va citi din operele sale.

— DEMISIE. Ministerul Economiei Naționale, a primit demisia dlui învățător Detamarian Nicolae din comuna Peșca jud. Arad, din postului de control pentru reprimarea speculei licite și a sabotajului economic.

— OFICIU DE CONSTATARE ȘI CONTROL. Pe data de 15 Ianuarie a. c. au fost înființate oficiu de constatare și urmărirea și perceperea veniturilor de pe lângă Eforiile Sanitare a Audeților Timiș-Torontal, Vlașca și Baia.

— DEFENITIVARE. Printr-o decizie ministerială ing. Lupu I. Nicolae diplomat al școlii politice din Timișoara, a fost definitivat cu mențiunea „b.n.” în calitate de inginer mecanic electrician la M. A. N.

— NOII CONDUCĂTORI AI INSPECTORATULUI REGIONAL ȘI ADMINISTRĂȚIEI GENERALE C. N. R. TIMIȘOARA. În urma ultimelor măsuri luate pentru organizarea Subsecretariatului de Stat al României, d. subinspector general Martin Constantinescu, care a condus Inspectoratul Regional și C. N. R. ul din Timișoara a fost delegat cu conducerea Corpului de Inspectori din acel subsecretariat. Locurile vacante de inspector regional al județelor din Banat și Oltenia precum și acei de administrator general din Timișoara, au fost completate astfel: d. Ion Hurducas, inspector, secondat de d. Inspector Surlea, va conduce Inspectoratul Regional Timișoara iar d. inspector Constantin Grama, va gîra conducerea administrației generale C. N. R. din Timișoara secondat de d. secretar general Mircea Lăția.

— INTERNĂRI GRATUITE DE NAȘTERE PENTRU FUNCȚIONARI DIN INSTITUȚIILE AGRICOLE. Toți funcționarii Ministerului Agriculturii și Domeniilor pot cere Direcției Asistenței din Inst. General de Asigurare, internări gratuite pentru maternitate și nașteri în anumite spitale și secții de maternitate. În raza Inspectoratului Agricol Timișoara astfel de așezăminte se găsesc la: Timișoara și Arad.

— PENSIONARE. D. Andrașin Gheorghe profesor la Liceul C. D. Loga din Timișoara este pus în retragere pe data de 1 Aprilie 1944 spre a-și aranja drenturile la pensie pentru cauză de boală contractată în timpul msei nu din cauza serviciului.

— RECONSTRUIREA UNEI LINII DE TRAMVAI. Cu toate dificultățile întâmpinate la procurarea șinelor de tramvai, înreprinderile Electromecanice ale Municip. Timișoara vor proceda în anul acesta la reconstruirea unei porțiuni însemnate din linia Nr. 3, dela Piața Mussolin până la Podul Decobal. Costul acestor lucrări este de 12 milioane lei.

— LUCRĂRI LA CARIERA DE PIATRĂ A PRIMĂRIEI. În bugetul anului financiar 1944—45 s'a prevăzut o sumă de 500 000 lei pentru înlocuirea liniei de cale ferată industrială a carierei de piatră din Șanovița.

— NOII STALPI DE AFIȘAJ. Afișajul Municipal din cadrul întreprinderilor SFT lucrează de prezent cu 44 de stalpi și garduri de afișaj. Numărul acesta fiind în mod notoriu insuficient, în anul acesta se vor construi câțiva stalpi noi, în limita sumei de 50.000 Lei.

— COMEMORAREA REGINEI CARMEN SYLVA DE CĂTRE INSTITUTUL GERMAN. București, 26. — S. P. P. transmite: Institutul German pentru Știință a comemorat ieri împlinirea unui veac dela nașterea Reginei Carmen Sylva. La această comemorare au luat parte: Baronul Manfred von Killinger, d. I. D. Enescu ministru subsecretar al Muncii, d. I. C. Petrescu ministru subsecretar al Culturii Naționale, generalul Hansen șeful misiunii militare germane, etc.

— AJUTORAREA SOCIETĂȚILOR CULTURALE, CORALE ȘI SOCIALE. În vederea ajutorării societăților culturale, corale și sociale, Primăria Municipiului Timișoara a înscris în bugetul pe anul 1944—45 suma de 2,318.000 lei.

— CARAVANA CINEMATOGRAFICĂ VA VIZITA COMLOȘUL. Caravana cinematografică pusă la dispoziția Prefecturii de O. C. R., va vizita Duminecă 30 Ianuarie comuna Comloșul Marc (Timiș) unde va rula jurnale de actualitate și filme culturale.

— BIBLIOTECI POPULARE PE CARTIERE. În vederea amplificării bibliotecilor populare din circ. II, și a V-a s'a înscris în bugetul primăriei municipiului Timișoara suma de 350.000 lei, 100.000 lei pentru circ. II și 250.000 lei pentru circ. V-a.

— O ACȚIUNE PENTRU DESVOLTAAREA ECONOMIEI CASNICE. În vederea dezvoltării acțiunii pe teren economic-casnic, primăria Timișoara și-a propus să organizeze o serie de șezători și conferințe, atât Dumineca, cât și în unele zile de lucru. În acest scop primăria va face apel la diferite asociațiuni și persoane competente.

— CONTOCAREA COMISIEI DE CIEMARE LA CONSERVATORUL DE MUZICĂ ȘI ARTĂ DRAMATICĂ DIN CLUJ-TIMIȘOARA. Comisia numită de Minister pentru ocuparea prin chemare la catedra vacantă de orchestră și dirijat dela Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din Cluj-Timișoara a fost convocată pentru ziua de Sâmbătă 29 Ianuarie crt.

FAPTE DIVERSE

Accident de muncă

Bătrânul Peșik Carol, în etate de 72 de ani, domiciliat în Fratelia, a suferit un accident mortal de muncă.

În timp ce se afla pe o scară la înălțimea de 2—3 metri, pierzându-și echilibrul a alunecat și a căzut jos, în cădere, bătrânul Peșik Carol și-a fracturat două coaste, astfel că a fost necesară internarea lui în spital. Cu toate îngrijirile date, Peșik Carol a încetat din viață după două zile de îngrijiri. Parohetul a înmormântat înmormântarea.

Doti în judecată pt. joc de cărți

Zenzer Eva, Mută Heinrich, Espeșchid Petru, Rohrich Petru, Roos Ioan și Riesz Petru, toți cu domiciliul în Sănnicicola Mare, au fost trimiși în judecată pentru joc de cărți pe bani.

Toți cei de mai sus au fost prinși de organele polițienestii din Sănnicicola-Mare pe când jucau cărți pe bani, pe masă aflându-se și o sumă de bani.

Rănită de un glonte răfăcit

Femeia Szabo Maria, din comuna Otelec, a fost rănită de un glonte răfăcit, în timp ce mergea pe Spl. Tudor Vladimirescu în dreptul casei cu numărul 30.

Cercetările efectuate cu acest prilej, n'au dus la nici un rezultat, stabilindu-se doar, că gloanțele provenea dintr-o armă militară.

Incendiu

La locuința săteanului Nemet Andrei din comuna Sculea, s'a iscat un puternic incendiu.

Aprobări de stabilirea în zona Timișoara

Următorilor locuitori domiciliați în Timișoara li s'a aprobat de C. 7 A, stabilirea în zona miștară. Toți acești locuitori se vor prezenta la Comenduirea Pieței Timișoara cu bugetele de însorare dela biroul populației pentru a fi vizate, în fiecare zi între orele 16—19. Gelu Pavel soția Ana; Dr. Vaida Mihail soția Victoria copii Gheorghe și Viorica; Sommer Alexandru soția Ana; Lupan Emilia; Schultz Gheza soția Rozalia; Klein Leopold soția Iosefina; Rozza Lazar; Petla Antoniu; Farber

— PLATA COZIȚĂȚIEI PENTRU COLEGIUL MEDICILOR. Se aduce la cunoștința d-lor medici că în conformitate cu art. 8 al. c. din legea pentru organizarea și funcționarea colegiului medicilor, publicată în M. Of. Nr. 230 din 1 Oct. 1943, sunt obligați a achita cozițățiile în cursul lunii Ianuarie, Medicilor cari nu se vor conforma acestor dispozițiuni, nu li se vor stampila rețete.

— MANDATE DE TRANSPORT PENTRU FUNCȚIONARI DETAȘAȚI ÎN TRANSISTRIA. Direcția generală C.F.R. a decis ca funcționarilor și agenților detașați în Transistria să nu li se aprobe mandate de transport, pentru efecte de strămutare, decât numai dacă fac dovada că și la ducere au beneficiat de asemenea mandate de transport și deci la înapoierea în țară își retransportă ceace au dus cu ocazia detașării. În astfel de cazuri, greutatea pentru care li se acordă mandatul trebuie să fie aproximativ egală cu greutatea acordată la ducere.

— APROVIZIONAREA POPULAȚIEI CU APĂ POTABILĂ LA TIMIȘOARA. În programul de activitate pe anul în curs, serviciul tehnic municipal a înscris și acțiunea de aprovizionare a populației din cartierele fără apaduct, cu apă de beut igienică

— CONCERT PENTRU CATEDRALA BANATULUI. Corul „Banatul” dă un concert în 6 Februarie crt., ora 11.45 în sala cinematografului comunal „Capitol” al cărui venit este destinat pentru terminarea catedralei ortodoxe române a Timișorii.

Transport clandestin de piele

Organele polițienestii au prins pe evreul Landan Eugen, în etate de 27 de ani, cu domiciliul în strada Anton Pann 11. În timp ce transporta un geamantan cu nouă buciți de piei prelucrate.

Lendan Eugen n'o putut justifica proveniența acestor piei. Asupra lui s'a mai găsit și o chitanță de 50.000 lei, pe care la cercetări, Landan a rupt-o afirmând că aceasta aparține unui cunoscut de-al său care împrumutase această sumă.

Trimisă în judecată pt. sabotaj

Impotriva femeii Ana Mateaș, din comuna Tomnatic, au fost dresate acte de trimitere în judecată pentru contravenție la legea sabotajului.

Femeia Ana Mateaș, care ținea în prăvălie locul sotului său plecat în Germania, nu avea afișate în prăvălie prețurile oficiale.

— NOII INSPECTORI ÎN ÎNVĂȚĂMANTUL SECUNDAR. București 26 (Radior). Printr-o decizie apărută astăzi în Monitorul Oficial au fost numiți inspectori în învățământul secundar dornii: Juțu Gheorghe pentru latină, Rucăreanu Radu pentru Geografie, iar dnele Zamfirescu Safta pentru germană și Preușescu Elena pentru istorie.

— CUIELE. Terminându-se stocul de cuie de potcoavă Sindicatul Agricol Timișoara a făcut o nouă comandă. Toți acei cari au nevoie de cuie, nu vor veni la Sindicat spre ași procura decât când se va anunța sosirea unui nou stoc.

— POSTURI DE ARHITECTI VACANTE. Decanatul Colegiului arhitecților comuncă d-lor arhitecți următoarele posturi vacante: la Comisiunea Monumentelor istorice, 2 posturi bugetare; arhitect-inspector general cl. II și arhitect-șef cl. I; primăria orașului Pitești angajează un arhitect, cu contract, cu salariul de 36.000 brut lei lunar.

— PROCURAREA SEMINȚEI DE BUMBAC. Agricultorii sunt înștiințați că Ministerul Agriculturii și Domeniilor va aduce din Bulgaria sămanta de bumbac necesară însămânțării din primăvară, deoarece la controlul puterii de încolțire a semințelor de bumbac la egrecori și colecțori, s'a constatat că nu se poate conta pentru însămânțările din primăvara 1944, decât numai pe a 10-a parte din sămanta recoltată din anul trecut, aceasta datorită relei condiționări a semințelor de bumbac, amestecarea semințelor de calitate I cu calitatea II-a și deșchitarea lor în strașuri groase fără a fi lăpătate și aerisite în continuu.

— MAJORAREA INDEMNIZAȚIILOR DE TRANSPORT MEDICILOR CARE FAC SERVICIU LA PENITENCIARE. București, 26 (Radior) În Mon. Oficial de astăzi s'apărut o decizie a Ministerului de Interne, prin care se majorează indemnizațiile de transport cuvenite medicilor nebugetari, care prestează servicii la penitenciare.

— CURSURILE DE SKIURI DE PE MUNTELE SEMENIC. Potrivit programului fixat de către subinspectoratul P. P. și E. E. Cavaș, de sub comanda d-lui căpitan Mihail Drugăru, pe muntele Semenice s'au organizat cursuri de skiuri pentru 60 tineri premilitari aleși din tot cuprinsul județului nostru, conducerea acestora avînd-o d. sublocotenent Ion Bontilă, ajutor subinspector P. P. și E. E. din Cavaș, cavalier al ordinului Mihai Viteazul.

— CONCURS AMANAT. Concursul pentru ocuparea postului de contabil ajutor la Institutul de cercetări agronomice al României, fixat pentru 26 Ianuarie 1944 și publicat în Monitorul Oficial Nr. 7 din 10 Ianuarie 1944, se amână pentru 11 Februarie 1944.

— DESCHIDEREA CURSURILOR DE SKIURI LA BOȘA-IZVOR. Sub conducerea instructorului Doloreanu Petru s'au început cursurile de skiuri amatori și inițiatii din Boșca și Vasiova, cari se țin în regiunea dela Boșca-Izvor. La cursuri s'au înscris pe lângă particularii și o seamă de tineri premilitari și extrașcolari dela subcentrele locale.

ARADUL CULTURAL

Anchetele noastre

Starea economică a orașului Beiuș în trecut și astăzi

Starea economică a multor localități a depins întotdeauna de bogățiile din jur, cum și de felul cum au sosit și știu cetățenii respectivi a explora și exploata aceste bogății.

Economia orașului Beiuș în trecut se baza pe comerțul și schimbul de mărfuri ce se făcea aici odată pe săptămână, bazându-se totuși mai mult pe vânzarea de vițe (oi, porci, bovine, etc.) cum și cereale care erau aduse din valea Crișului Negru — dinspre Tineu — unde se găseau mai din abundență.

Orașul Beiuș fiind și centrul de administrare al latifundiilor episcopescilor, avea un număr mai mare de funcționari și deci faptul era natural a se așeza aici o serie de comerțianți, viața economică căpătând astfel un aspect de permanență a comerțului, care astfel se baza numai pe fârgurile de săptămână.

După căderea Orăzii în mâinile turcilor — 1660-28 August — și anexarea Beiușului la Pașalâcul turcesc al Orăzii iar la 1661 căzând definitiv și Beiușul, aspectul economic al orașului schimbându-se fundamental, deoarece turcii, sub stăpânirea lor căutau a da alte direcții comerțului.

Mai întâi pun o serie de dări mari, începând oarecum elementul românesc, care a avut o altă atitudine față de ocupația turcească și persecutând pe unguri, care căutau a-și impune suzeranitatea, deși nu aveau nici dreptul, elementul românesc dăinuind cu mult înaintea lor pe aceste plături, dar nu aveau nici posibilitatea.

După ocuparea turcilor, din Beiuș, 30 Iulie 1683, și după răscoala curților, Beiușul și împrejurimile lui devin un centru de luptă, așa încât după potolirea acestor răscoale, austriecii prefac în ruine cetatea Finisului, sentinela Beiușului, care dela 1250 până la 1711 — data cărămării — a fost straja desvoltată Beiușului din toate punctele de vedere. Dar cum sărbii au aprins și prădat Beiușul în două rânduri, viața economică a acestei cetăți este complet paralizată, toate bunurile fiind imprăștiatate, iar cetatea complet pustie.

Cu timpul luând naștere organizațiile bisericăști din Beiuș și jur, organizații în jurul cărora românii căutau a pune bazele unei noi vieți statale și de naționalitate în Beiuș, începe din nou să se infiripe viața comercială, așa încât la înființarea primului liceu românesc în Beiuș, de către episcopul Samuil Vulcan — 1828 — Beiușul avea o viață comercială bazată pe o organizație solidă, comercianții fiind români și foarte puțini unguri. Numai cu timpul s'au pripășit pe aci evrei care veneau din părțile pesterii ungurești, dela Budapesta.

După pierderea cea mare din 1918, orașul Beiuș capătă un alt aspect economic, deși nici de data aceea nu avea un colorit românesc comerțul fiind foarte mult evrei comercianți și prea puțini români.

Printre cei care au durat aci un comerț românesc pur după războiul din 1916-1918, avem pe d. Constantin Lazărescu, comerciant de librărie și colonic, care timp de 25 ani a rezistat eroic evreilor, aducând un real aport economiei naționale. Apoi d. Riz, fost comerciant de librărie care astăzi are numai tipografie, d. Quai Ștefan, d. Monea Mareu, Gheorghe Bolocș și alții, toți oameni de valoare și care au căutat să pună o piatră solidă la piedestalul comerțului românesc din Beiuș.

În 1928 d. Alexandru Băruția un fiu al Bihorului din Văscău, a pus bazele unui comerț românesc, romanizând un depozit de vin cu ridicata, prin cumpărarea completă, a înființat o fabrică de

rom și licheoruri, o fabrică de sifon, înființând și o agenție comercială, la baza tuturor stând energia și priceperea unui român tânăr care vrea să realizeze mult, în domeniul economiei naționale.

După cedarea vremelnică a Ardealului de Nord, în care a intrat și o parte din Eșu împreună cu Oradea capitala județului, Beiușul a devenit capitala Bihorului, aspectul economic devenind cu totul altfel, o mână de români inimici luând locul evreilor în comerț.

Așa avem pe d. Săraș Aurel care a romanizat un magazin de textile, d. Măcovei Ioan care a romanizat un magazin

de mărunțisuri, d. Mihalea Victor care ține restaurantul „COOP“, d. Coroiu care a luat dela un evreu restaurantul și hotelul „Dacia“ fost „Astoria“ și alții, fiecare dintre acești vrednici români, căuțând a se integra în cerințele unui comerț pur românesc, pregătind elemente românești, care să ocupe acest compartiment al vieții noastre economice.

Lupta și perseverența ne duce la o izbândă sigură și numai astfel putem da dovadă că posedăm energie cu prisosință.

Ion Pavel Dumitrescu

INERARIILE Dr.-ului IOAN MOLDOVAN

Dr. Ioan Moldovan după amiază a avut la Beiuș o înmormântare dispinsului medic arădean dr. Ioan Moldovan, a cărui moarte moarte a s'arbit cele mai acute. Moartea în toate cercetările românești are o singură cauză, și anume s'au bucurat de spuma tinerilor precători, cunoscor și marele său număr de oșeri. Însă ceremonie a început printr-un serviciu religios organizat de un sobor de proști în frunte cu R. S. dr. Andreu Magieru, episcopul Aradului, care a ținut sa ia parte la înmormântarea acestui care a fost dr. Ioan Moldovan, unul dintre cei mai distinși fii ai Aradului.

După terminarea serviciului religios oficial la ocazia defuncției din Piața Catedralei, parinte Florea Codreanu a ținut primul panegiric în care a arătat prin cuvinte alese opera sa în viață și arătându-l ca pe unul dintre cei mai demni intelectuali ai generației noastre, plină vie în slujba sa de medic, părinte ideal și creștin convins, care moare la datorie în cabinetul sau de consultație, ca și un soldat la postul său de onoare.

În numele Ministerului sănătății publice, a inspectoratelor sanitare din Sibiu, Timișoara, precum și în numele spitalului central din orașul nostru, îi omagiază memoria d. dr. Ioan Pescariu, directorul aceluia spitalului central, care face o scurtă biografie a distinsului dispărut și îl arată în toate ipostazele vieții sale. Îi proslăvește memoria, ca neînțeles chirurg, om și român, arătând că marele dispărut al Aradului țrece la cele eterne fără ca în viața sa să fi avut vreun dusman, ceace îi denotă sufletul său nobil și educația aleasă pe care a primit-o din sânul familiei sale de origine din județul Alba.

În numele garnizoanei a vorbit pentru dispărut d. dr. maior Nicolae Bocioc, care descrie pe fostul colonel activ în armata română, în calitate de me-

dic și, prezentându-l ca pe un bărbat integru și ca pe un medic cu cea mai aleasă pregătire, îi regretă moartea nu numai lamăa sa ci și înrăgă societatea românească dela noi.

Se formează apoi cortegiul funebral care pornește spre cimitirul Eternitatea, trecând prin fața catedralei, apoi oprindu-se la casa d-nei Petran, mama soției sale, apoi parcurge strada Eminescu, Bdr. Regina Maria, Regele Ferdinand, strada Crișan, oprindu-se apoi în fața capelei dela Spitalul Central pe care l-a înființat și pe care l-a condus cu atâta pricepere și răgare de inimă. Aci s'a depus o superbă coroană de flori, din partea Colegiului Medical din localitate pe care îl merită. Cortegiul după ce parcurge apoi strada Ghiba Birta și Calea Victoriei, ajunge la cimitirul Eternitatea, unde după o scurtă rugăciune, ia cuvântul în numele Colegiului Medicilor din localitate d. dr. Alexandru Pop, cunoscutul chirurg dela spitalul central refugiat din Ardealul de Nord, care omagiază în cuvinte duloase pe cel care a fost dr. Ioan Moldovan, despre care spune că a fost o figură de elită nu numai a orașului Arad, dar chiar și printre medicii din întreaga țară unde a ocupat locul dintre cele mai de frunte. Termină prin cuvintele: Dumnezeu să l odihnească în pace și să-l ierte. Apoi sicriul este lăsat încet în mormânt și apoi acoperit de pământul proaspăt, care îi desparte pentru totdeauna de ai săi, de prieteni și de cunoscuți, care l-au iubit și care l-au stimat.

Au fost apoi așezate pe mormântul proaspăt mulțimea de coroane, făcute din flori vii și depuse de către familie, copii, cunoscuți prieteni, colegi, etc. — coroane care exprimă ultima dovadă de simpatie și stimă pentru regretatul dispărut.

A încetat din viață dr. Vasile Bledea, fost primar al Oradiei, expulzat de unguri

Sâmbătă a încetat din viață, pe neașteptate avocatul dr. Vasile Bledea, din Oradea, refugiat la Arad. Pe timpul cât a stat la Oradea, dr. Vasile Bledea a desfășurat o intensă activitate ca: avocat, primar al Oradiei, deputat de Bihor și decan al Baroului de Bihor etc.

După verdicul dela Viena, dr. Vasile Bledea a rămas la Oradea, ca să împărtășească soarta românilor de acolo din mijlocul cărora s'a ridicat. Datorită personalității sale, s'a ridicat repede la locul de reprezentant al românilor Bihoreni și în aceeași calitate, a întâmpinat pe regentul maghiar Horty, când acesta a vizitat Oradea, cu o cuvântare rostită în limba română. Acest act de curaj al dr. Vasile Bledea a și avut în curând consecințele pe care vecinii dela abus le-au aplicat întotdeauna față de români: dr. Vasile Bledea a fost

expulzat și aruncat peste graniță.

Primul popas l-a făcut la Arad, unde a și rămas și s'a stabilit, pentru ca și aici, în refugiu, să-și continue activitatea în favoarea românilor refugiați și expulsați. Datorită activității sale, dr. Vasile Bledea a reușit și la Arad să se impună nu numai în rândurile refugiaților și expulsaților, ci și în rândurile noastre a celor de aici. Nu e de mirare deci, dacă figura dr. Vasile Bledea era cunoscută de toată lumea.

Moartea sa, care s'a produs Sâmbătă, a provocat regrete unanime, mai er seamă că vârsta sa — 54 ani — îi permitea ca să-și continue activitatea încă mulți ani. Dar soarta a hotărât altfel și dr. Vasile Bledea pleacă dintr-un plâns de familie și regretat de toți cei care l-au cunoscut...

Informații

— **ȘI-A FALSIFICAT CARNETUL DE CALATORIE PE C. F. R.** Mar. Chirilă din str. Gojdu 5, a fost trimis în judecată și condamnat la 10.000 lei amendă, pentru că și-a falsificat carnetul de călătorie pe CFR, prelungindu-l cu două luni.

— **ANGAJAT INCORECT.** Adm. Bonta, din Ineu, fost în serviciul Casei Asigurărilor Sociale a fost trimis în judecată, pentru că a folosit timbre de asigurare înprebuțate. Numitul a fost condamnat la trei luni închisoare corecțională pentru fals.

— **CÂND PIERZI LA CĂRȚI BANI ALTORA.** Alexandru Bodonea, fost salcretar al Ocolului Silvic din Săvărsin, a fost condamnat la trei ani închisoare corecțională și 162.177 lei despăgubiri civile în favoarea Camerei Agricole, pentru că în Aprilie 1943 a jucat și pierdut la cărți suma de mai sus, ridicată dela Camera Agricola în contul salariilor funcționarilor dela acel ocol.

— **NU FACEȚI DENUNȚURI NEINTERESATE.** Ioan Sas din Somoșoaia a fost amendat cu 3000 lei, pentru că a adresat prefecturii denunțuri calomnioase împotriva notarului Aurel Magier a primarului Ioan Faur și a casierului comunal Ioan Brândușia, toți din același comună.

— **BIRJAR CONDAMNAT.** Gheorghe Măcean, birjar, a fost condamnat la 6 luni închisoare în lagăr pentru că a cîrut, pentru o cursă 150 lei.

— **MACELAR RECLAMAT.** Andre Erhardt, măcelar din str. Brătianu, a fost reclamat poliției de către Andre Dunghen, pentru că a vândut carnea de porc cu 320 lei în loc de 210 lei cât e prețul maximal.

— **DOUĂ LOCOMOTIVE SAU TAMPONAT.** Intrând în stația Arad, trenul de dimineață ce venea dinspre Brad a tamponat o locomotivă ce manevra în gară. Ciocnirea s'a datorat faptului că mecanicii celor două locomotivi au observat prea târziu ce era să se întâmple și deși au frânat brusc n'au putut evita ciocnirea. În urma ciocnirii, un vagon a deraiat și două persoane au fost rănite. Dintre aceste, Petru Pavel din Zimand a fost transportat la Spitalul Central pentru ajutoare. S'au făcut cercetările de rigoare.

— **CONTRABANDA DE DEVIZE.** Ernest Jahoda din Timișoara a fost prins pe când încerca să treacă în Ungaria, prin punctul de frontieră Turnu cu 21.000 lei. Tot atunci au mai fost prinși: Otto Bild, cu 18.000 lei și Alexandru Balog din Arad, Calea Aurei Vlaicu, 57, cu 10.000 lei. După ce li s'au încheiat cuvenitele procese verbale au fost trimiși în judecată și condamnați după cum urmează: Ernest Jahoda și Otto Bild, la câte 10.000 lei amendă iar Alexandru Balog la 5000 lei.

— **INCERCARE DE SINUCIDERE.** Maria Flosar, de 51 ani, din str. Știrbey Vodă, a fost transportat la spital; de carece încercase să s' sinucidă. Starea sa e gravă. Motivul pentru care a voia să se despărta de viață nu se cunosc.

— **ABUZ DE INCREDERE.** Iosif Moisi din localitate a fost reclamat parchetului de către zugravul Ladislau Sonnenvirth, pentru că refuză să-i înapoieze un pașon în valoare de 3000 lei, pe care îl încredințase înainte cu câțiva timp.

— **AU REFUZAT SĂ-ȘI BOTEZE COPIL.** Gheorghe Mecheș și Florita Dinga din Moroda, jud. Bihor, au fost trimiși în judecată și condamnați la câte 5000 lei amendă, pentru că au refuzat să s' boteze copil în religia ortodoxă — ei fiind înainte penticostaliști.

SOCIAL - ECONOMIC

MICA PUBLICITATE

Se leș cuvând apare în fiecare zi. Anunțuri se primesc la Administrația ziarului în Str. Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-28.

Vând loc de casă, în cartierul Vilelor. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon: 11-28.

Vând loc de casă, în cartierul Grădiște. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon: 11-28.

Absolvent Liceul Comercial - nemobilizabil caut serviciu întreprindere comercială. Adresativă D. Gherase Sc. Normală Arad.

Domnișoară refugiată cu patru clase secundare fost funcționară, caută post durabil. funcționară-casieră cu salariu circa 8000—10 000 lei. Adresa la ziar.

Internatul liceului Moise Nicoară Arad. caută o bucătărească și două servitoare pe data de 1 Februarie 1944.

De vânzare o haină bărbănească nouă, de statură mijlocie, preț convenabil. Strada Mărășești Nr. 8. „Lăptărie”.

Caut bucătărească cu referințe bune. Dr. Sângeorgeanu. Str. Crișan Nr. 12

Caut cameră mobilată cu intrare separată, acces la baie. Adresa la ziar.

Caut bucătărească perfectă la două persoane. Adresa la ziar.

Ucenic și ucenică caută legătoria de cărți „Domocoș”, Bl. Rog. Carol 5.

Fabrică „TEBA” caută 3 oameni crâșna etnică română, cont. 1920—1924, pentru paza instituției. Solicitatorii se vor prezenta cu actele necesare la Direcția Fabricii Teba, între orele 9—12.

Caut două camere pentru birou în centru, pentru 1 Februarie 1944. Adresa la ziar.

Fabrica chimică modernă cu instalațiuni, cazan stabil, clădit cameră cu mașinăriile cele mai moderne local de fabrică, birou, aprovizionată cu culori pentru fabricarea oricăror articole chimice, din motiv familiar urgent de vânzare, lei 2.000.000. În cartierul vilelor casă cu 6 camere și cu tot confortul 8.560.000 lei. Casă cu 1x3 camere, tot confortul și 1x1 în centru cu 3.500.000 lei. Micăta casă particulară nouă cu 3 camere cu tot confortul 1.200.000 lei. Casă particulară cu 2 cam. cu grădina mare, cesă nouă în Pârneava 1.300.000 lei. Agertură vâd, lui Albert Haasz, str. I. Petruș Nr. 3. Tel. 22-24. Inreg. Cam. Com. 3687/1942.

Pentru Monitorul Oficial București: primim și garantăm apariția în timp, convocări de adunări generale, bilanțuri și alte publicațiuni. Abonamente pentru Monitorul Oficial și prelungiri de abonamente

RECLAMA

Agencia de publicitate. Arad, Strada Eminescu Nr. 4. Telefon Nr. 17—11. Comenzi postale din provincie le satisfacem la timp.

JAGER GEAMANTANE

Arad, Strada Mărășești Nr. 4.

PETER BIRKENHEUER

Friseur

Arad, Bul. Regina Maria

I. EISELE

MODE ȘI TEXTILE

Arad, Strada Meșianu Nr. 2.

Cinema „FORUM” Arad

Repr. la orele 3, 5, 7 și 9 fix Tel: 20-10

Azi! Un film de mare succes. Realizația cinematografică dedicată tinereții, dragostei, muzicii și veseliei

Intâlniri în noapte

cu:

Carla Del Poggio, Leonardo Cortese

Un spectacol amuzant cu o interpretare și regie desăvârșită

CINEMA ROYAL ARAD

Difuzarea sonoră excelentă. — Sala bine încălzită.
STRADA ALECSANDRI 2

Azi

veți râde cu lacrimi, comedia cea mai bună, cea mai reușită și cea mai amuzantă a celebrului comic MACARIO în filmul

Mătușala lui Carol

în rolul principal feminin apare Macario, faimosul comic italian în toalete superbe

Reprezentațiile încep la orele 3, 5, 7, și 9 fix. în Duminică și sărbători legale
MATINEU la orele 11,30 cu intrare generală de lei 60.

Cinema CORSO Arad

Telefon 23-64

Reprezentații 3, 5, 7, 9 fix

Un film așteptat de toată lumea

„Cele două orfeline”

cu Alida Vali și Maria Denis

Cinema ARO

Telefon: 24-45.

Inceputul reprezentațiilor 3, 5, 7 și 9.

Joi premieră

UN FILM CARE NU S'A VAZUT PANA AZI!

FARURI IN CEATA

Cu cel mai renumit artist al ecranului Italian:

Cu FOSCHO GIACCHETTI, Idolul femeilor, și: MARIELA LOTI, Idolul bărbaților.

LUISA FERIDA și ANTONIU CENTA.

Duminică și sărbători la orele 11.20 MATINEU cu preț redus

ATENȚIUNE:

Adresați-vă cu încredere

AGENTUREI GENERALE COMERCIALE

GH. COMAN

ARAD, Strada M. Eminescu Nr. 17, etaj I.

Telefon: 26-97

Se ocupă cu tot ceace interesează comerțul general. Serveste prompt și conștincios

— PROCES AMANAT. Secția a II-a a tribunalului local a amănat desbaterea procesului pornit împotriva lui Petru Bălaș, fost funcționar la primăria comunei Sânleani, acuzaț că a delapidat lei 20 000. La desbaterea fraudei, Petru Bălaș a depus imediat banii. În cursul desbaterei s'a cerut numirea unui expert grafolog spre a constata dacă semnăturile sânt a lui Petru Bălaș.

— A MANCAT BANII ASOCIAȚIEI Ioan Negruțiu din Berechiu, a fost condamnat la trei luni închisoare corecțională, pentru că a cheltăit 52.000 lei din fondul asociației de pășunat a comunei, fără a îndeplini formele legale. Toț prin aceeași sentință, numițul a fost pedepsit și cu 1000 lei amendă și obligat să plătească asociației de pășunat 44.000 lei, cu titlul de despăgubiri civile.

CALEIDOSCOP

FARMACII DE SERVICIU

27 IANUARIE 1944

Danciu, Piața Mihai Viteazul 13. Telefon: 19-78

Srelicovsky, Calea Banatului 1. Telefon: 17-87.

Mumuianu, Calea Aurel Vlaicu 99. Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFE

27 IANUARIE 1944

FORUM: Intâlniri în noapte.

URANIA: Diesel.

CORSO: Cele două orfeline.

ROYAL: Mătușala lui Carol.

ARO: Faruri în ceață.

A apărut No. 3

al revistei

INDREPTAREA

Se găsește de vânzare la toate chioscurile
Prețul Lei 20

Cinema URANIA

Telefon: 12-32

Cinema de premieră. Proiecție ireproșabilă.
Sala bine încălzită

Azi:

Marele film de circ.

AGELA CARE PRIMEȘTE PALME

Salturi mortale, scene nemaivăzute.

Un grandios film de circ.

cu Rosano Brazzi și Maria Mercader
Repr. 3, 5, 7, 9 fix.

ȘTIRI SPORTIVE

Lt. colonelul Kurt Haase, marele adversar al căpitanului Rang la Olimpiade din 1938, a căzut eroic pe frontul din răsărit. Prin el sportul hipic german pierde una din cele mai proeminente figuri.

HOKEY PE GHIAȚA

Iuventul H. C.—Universitatea 9:1 (2:0, 5:1, 2:0.)

CAMPIONATUL INTERȘCOLAR

Liceul Principele Carol—Liceul Bălcescu 6:0.

CAMPIONATUL MILITAR

A. C. A.—Politehnica 1:1 finala campionatului care se va juca.

BASKETT-BALL

Colțea—Viforul Dacia 35:26 (15:9) campioana virtuală a suferit o înfrângere categorică.

TENNIS

În drum spre țară echipa României a mai jucat niște meciuri de exhibiție la Madrid. Jucătorii români au provocat entuziasmul publicului numeros care a asistat. Rezultatele au fost următoarele: Magda Rurac—Pepa Cacciavari 8:6, 6:1.

Cochet—Rurac 6:4, 6:1.

ULTIMA ORA

Situația fronturilor

De la cariera general al Führerului, înaintul comandament al forțelor armate germane comunică:

La Kercî, sovieticii și-au întărit atacurile și le continuă sprijinite de tancuri și avioane de luptă.

La nord-vest de Kirovograd, bolșevicii au atacat cu mai multe divizii. Ei au fost respinși după lupte schimbătoare, iar o patrundere a fost strămutată prin contraatac.

La sud-vest de Pogrebisșce, trupele noastre, sprijinite de artilerie, au cucerit, după o luptă dâră, mai multe poziții inamice puternic fortificate. Contraatacurile sovietice au rămas fără succes. Luptele sunt încă în curs.

Intre Pripet și Berezina repetatele încercări de străpungere ale sovieticilor au fost respinse în lupte grele. Mai multe patrunderi au fost zăvorâte.

Și la nord de lacul Imen, cum și în spațiul dela sud de Leningrad, sovieticii și-au continuat atacurile de străpungere, cu o violență crescândă. În timp ce, în unele locuri, aceste atacuri au fost respinse, în câteva locuri luptele continuă.

În Italia de Sud, trupele noastre au respins nouă și violente atacuri ale inamicului, sprijinite de artilerie și avioane de luptă, cu pierderi grele pentru atacatori.

În luptele grele de apărare, din ultimele zile, divizia a 15-a blindată, de sub comanda generalului Rodt, s'a distins în mod deosebit, cu ocazia respingerii tuturor atacurilor inamice. La capul de pod Nettuno, inamicul a atacat, în mai multe puncte, avansposturile noastre de luptă. El a fost respins. Prin înaintări proprii de recunoaștere, au fost capturați mai mulți prizonieri.

Marina română de războiu elogiată de presa germană

BERLIN, 26. (Rador). „Völkischer Beobachter” și „Der Angriff” publică sub titluri „Marina română de războiu” o corespondență din București cu prilejul deschiderii ciclului de conferințe organizat de „Liga navală română”.

Corespondentul face un scurt rezumat a primei conferințe restițe de comandantul Mocanu, care arătat că dela 1877 de când există marina română, ea a urmărit constant cele două scopuri principale: apărarea coastelor României și sprijinirea operațiilor terestre. Corespondentul încheie arătând că astăzi marina română de războiu are misiunea de a menține legătura cu Crimeea și adăogă că în cursul actualului războiu această marină a efectuat 1000 operațiuni și a realizat 800 000 mîle marine și a transportat 2 milioane tone materiale.

Succes naval german în Golful Genua

BUCUREȘTI, 26. S. P. P. transmite: Din Berlin se anunță că vedete rapide britanice au încercat să atace vase germane în golful Genua. La atac au luat parte numeroase vedete, canoniere și vedete torpiloare.

Din cauza artileriei germane atacul nu a reușit.

De bordul unei vedete s'a produs o puternică explozie, înainte de a fi putut să se retragă la torpale. Vedeta s'a scufundat.

Manevre militare în Egipt

BUCUREȘTI, 26. S. P. P. transmite: Din Ankara se anunță că în deșertul

Debarcarea dela Nettuno și lupta pentru cucerirea Romei

— In sectorul Leningrad sovieticii atacă intensiv —

dinre Cairo și Canalul de Suez se fac de o săptămână manevre militare.

La aceste manevre iau parte și forțe britanice.

Sovietele atacă intens în sectorul Leningrad Germanii folosesc cu succes contratactica degajării

BERLIN, 26. (prin telefon). Ofensiva de iarnă a sovietelor crește în sectorul de nord Leningrad și în lacul Imen tot mai mult în intensitate. Atacurile rusești au putut fi interceptate în unele sectoare dar în numeroase locuri bolșevicii sunt în înaintare. Din partea cereștilor niștăre germane se declară că succesele inițiale ale ofensivei ruse se datorese comandamentului german și nu tacticii practicate de sovietici. Aici sectorul de nord era vorba de poziții bine amenajate și pentru acest motiv germanii au contat pe un puternic foc masat al artileriei inamice. De fapt sovieticii au și pus în linie puternice și numeroase baterii de artilerie pentru a fâvălugi pozițiile germane. Din partea germană la această tactică s'a răspuns cu contratactica experimentală a degajării. Trupele germane uzând de această metodă de luptă au

reușit să se sustragă prin degajare focului artileriei grele și super grele a bolșevicilor. În comparație cu ofensiva ruseă din sectorul de sud, se amintește la Berlin că sectorul de nord are proporții mai reduse atât cât privește spațiul armatelor blindate mari. Rețelele de dumuri și căi ferate bine construite sunt un mare avantaj pentru trupele germane lucru de care au fost lipsite pe frontul de sud. Cât privește luptele din celelalte sectoare ale frontului din răsărit, este de mare interes atacul german dela sudvest de Pogrebisșce prin care s'au cucerit poziții sovietice bine organizate. Contraatacurile rusești au rămas fără rezultat. Luptele sunt încă în curs. Atacul sovietic egalat la nordvest de Kirovograd cu toate că s'a dat cu numeroase divizii este considerată ca o manevră de diversione.

La Nettuno se dau primele lupte

BERLIN, 26. (prin telefon). La capul de pod anglo-american dela Nettuno, au început primele lupte. De ambele părți au participat forțe de cercetași. În urma întrebăntării aviației germane împotriva flotei engizeze s'au obținut noi succese. Au fost nimicite trei distrugătoare și au fost grav avariate 15 vase de transport. Din acestea din urmă patru au o deplasare de 32.000 tone au fost scufundate. Alegerea regiunii dela Nettuno din partea comandamentului anglo-american pentru cap de pod lasă să se tragă

concluzia că este pentru amenințarea și selei de aprovizionare Roma—Cassino. După comunicatele anglo-americane se menține părerea că se urmărește unirea trupelor debarcate la Nettuno cu unitățile armatei a 5-a americană care luptă la Cassino. Din punct de vedere a terenului, regiunea Nettuno nu pare a fi propice pentru acțiuni mai mari în direcția Romei. Dacă contramăsurile germane necesită timp de a și produce efectul acest fapt se poate atribui conformației speciale a terenului din regiunea Nettuno.

Au început luptele pentru cucerirea Romei

București, 26. S. P. P. transmite: DIN ROMA SE AFLA CĂ DEBARCAREA ANGLO-AMERICANILOR ÎN APROPIERE DE GURILE TIBRULUI AU DESCHIS O NOUA FAZĂ A RĂZBOIULUI DIN ITALIA. DESI NU S'A FACUT O DEBARCARE ÎN STIU MARE, POPULAȚIA DIN ROMA ISI DĂ SEAMA DE APROPIEREA PERICOLULUI. OPINIA PUBLICĂ ITALIANĂ — DUPĂ CUM SE CONFIRMA DIN CERCURILE POLITICE BINE INFORMATE — CREDE CĂ PEIN ACEASTA DEBARCARE AU ÎNCEPUT LUPTELE PENTRU CUCERIREA ROMEI. ROMA SE AFLA ACUM MAI MULT CĂ ORICÂND ÎN PERICOL. BULIBURILE TUNURILOR SE AUD ACOLO DIN PLIN.

Marile pierderi suferite de trupele de debarcare în regiunea Nettuno

Berlin, 26 (Rador). — Forțele aeriene germane au pierdut pierderi simțitoare operațiilor de debarcare inamice ale trupelor de invazie din regiunea Nettuno și din regiunea situată la sud în cursul zilei de ieri.

Avioane germane de luptă, bombardiere și avioanele de asalt au dat ziua și noaptea numeroase atacuri încununat de succes cu care prilej au scufundat 3 distrugătoare precum și 2 vase de comerț încărcate. Alte 3 vase de comerț și cargonouri cu o deplasare totală de 10.000 tone au fost atât de grav avariate, încât erau pe cale să se scufunde, iar un vas de transport de

Oficiul sovietic „Pravda” constată că înțelegerea în tabăra aliată este desăvârșită

STOCKHOLM, 26. (Rador). Corespondentul agenției DNB transmite: O victorie a sovietelor ar însemna triumful ideii lui Lenin — scrie ziarul sovietic Pravda, după cum anunță Goeteborgs Norden Post dela corespondentul ei din Moscova.

Oficiul sovietic observă mai de parte că între aliași „dămneste o desăvârșită unitate de vedere și încredere ce nu pot fi strămutate prin nimic”. Conferințele dela Moscova și Teheran au și apropiat pe aliași și uniunea lor a fost pecetluită prin sânge.

8000 tone a rămas imobilizat și puternic aplecat pe o parte după lovitură în plin și alte două pe puntea exterioară. În plus, un vas de 6000 tone încărcat cu trupe a fost incendiat.

Mai multe serii de bombe grele au căzut în plin în mijlocul trupelor și marșalelor debarcate au pricinuit desprinderea mari. Cel puțin 3 depozite de muniții au răcit explozie.

Avioane germane de vânătoare au doborât 6 avioane anglo-americane.

În regiunea de debarcare și de pe frontul italian de sud alte 2 avioane ale forțelor de invazie au fost silițe să aterizeze în spațiile liniilor germane, unde echipagiile au fost capturate.

O senzațională descoperire a trupelor germane în munți Greciei

BERLIN, 26. (Rador). În ultimele zile trupele germane au descoperit în munții Greciei o tabără ascunsă ce era formată de avioane britanice pentru aruncarea acolo arme și explozibile pentru bandele comuniste.

Cu o noapte înaintea, avioane inamice se rotiseră pe deasupra aceluiași loc. În zorii zilei mici grupuri de forțe germane s'au apropiat de tabără, au micș formată de pază și au capturat patru mitraliere, două aruncătoare de granate și numeroase puși și muniții. Pe teren se află încă necercetate 80 parașute de care erau fixate importante cantități de explozibil mașini infernale și alt armament, într-o răpă soldații germani au găsit un prețios depozit cu muniții și echipament, precum și 96 britanici cu explozibil și 700 mine ce urmau să se folosească la aruncarea în aer a liniilor și podurilor.

Aniversarea intrării în războiu a Thailandei

Tokio, 26 (Rador). — Cu prilejul celui de a doua aniversare a intrării în războiu a Thailandei, împotriva Statelor Unite și Angliei, prim ministrul japonez a trimis o telegramă primului ministru thailandez Pibul Songgram, prin care în exprimă mulțumirile poporului japonez atât lui cât și întregului popor al Thailandei, pentru colaborarea în luptă împotriva inamicului comun.

Vas spaniol oprit de englezi

Madrid, 26 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite: După cum anunță agenția CIFRA, vasul spaniol Ciudad de Sevilla, care circula regulat între porturile spaniole ale peninsulei și las Palmas și Santa Cruz de Tenerife depe insulele Canare a fost oprit pe câmp se afla în fața Cadixului de către un vas englez și dus la Gibraltar spre a fi supus unui control amănunțit.

Presa engleză cere măsuri împotriva Spaniei naționaliste

Geneva, 26 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite: News Chronicle cere guvernului britanic să adopte o atitudine mai hotărâtă față de guvernul spaniol. Am putea — scrie ziarul textual — să începem prin a impune sancțiuni, care ar dăuce regimul falangist la un greu impas. Ar fi suficient să extindem blocada și la vasele petroliere și cu grâne ce se îndreaptă spre Spania și atunci am vedea ce se întâmplă